

Nuorttanaste

„Hærra! Orromvisten læk don læmas
migjidi sogast sokki.“ (Salma 90, 1).

„Occet baica Ibmel rika, de buok dak
digjidi addujuvvujek!“ (Luk. 12, 31.)


Nr. 1.

17. jakkegærdde.

»Nuorttanaste» maksa ovta kruvna jakko-
dagast, bladde dinggujuvvu juokke poasta-
rappe bokte.

Korsfjord'ast:
15ad Januar 1915.

»Nuorttanaste» olgusboatta guovte gærde-
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.



1915.

Oapat min lokkat min

beividæmek,

vai mi oʒuseimek vises-

vuoda vaibmoi!

„Nuorttanaste“ 1915.

Go dat nummar olle min lokki ragjai, de læ oddajakke juo burist sisa čuojatuvvum ja 1915 čallujuvvu birra buok. — Vuoi, man jottelet aigge dadde manna. Mi ferttep rokkadallat daina Ibmel olbmain Mosèsin: „Oapat migjidi lokkat min beividæmek, vai mi ožušeimek visesvuoda vaibmoi!“ (Salma 90, 12). Dastgo aigge manna jottelet nuftgo maidai Moses cælkka dam sæmma salmast 4 værsast: „Duhat jage læk du čalmi oudast dego ivtaš bæive, go dat manna dokko, ja nuftgo igjagoccim vuorro.“

Dam blade vuostas sidost čaiea dat govva, moft okta vuoras čurgodam agja cokka bærdege. Čest rokkotuvvum giedaiguim ja rokkadalla Moses rokkus. Ja mi læ vaimo visesvuotta? Juo, olmuš gutte dam læ oappam, son læ alo garves erit vuolget dam mailmest; dastgo son ælla juokke bæive nuftgo dam mañemuža. Son muitta, atte juokke jakke mi vassa, de læ son lagab agalašvuoda go goassege ouddal. — Nuft jottelet manna aigge, atte olmuš ila dam mærkeš. Loga ješ dam 90 David salma, dast læ ollo oappat.

*

Daina nummarin algga min samegielbladde „Nuorttanaste“ su 17ad jakkegærdest.

Vaiko 16 jage i oro nuft bære gukkes aigge, de læ dam aige sisa ollo nubbastuvvam manga dinga.

Jagest 1898 mærræduvvut, atte min miššona galgai alget olgusaddet ovta samegiel blade, mi galgai goččuduvvut „Nuorttanaste“ ja august manost sæmma jage olgusbodi dat vuostas nummar. Dat prente, vuoi muttom olgoviesost Bodø gavpugest ovta ucca gieltaprenttimmašinain, maid Lund læi ožžom Tallaksen bokte Kristianiast. Manga bakčas ja vaivalašvuoda čada šaddai dat ucca bla-

daš riegedet. Ollo lifči čallet dam birra, mutto uccan læ sagje. Mi aigop dast addet oanekaš bajasčuvvgitusa dam blade birra 1898 rajest 1915 ragjai.

„Nuorttanaste“ vuoddodægje G. F. Lund, addi dam blade olgus nuftgo manobladde, ja fievredi maidai prentimbierggasid farost, nuft atte son prenti dam blade gost ain heivi, ænemusat Hammerfestast, nuft atte juokkehaš arved, atte sust læi vaivalaš barggo; mutto i son addam mañjai, dastgo son læi ožžom dam bargo rakisen ja dam siste son bisoi gidda su jabmem ragjai. Su birra satta celkkujuvvut, atte son su fidnostes. Muttom aige mañjel farri Lund Sig erfjordi, gost dat bladde olgusbodi gukka ja gost dat maidai algi oudast mannat æmbo go ouddal.

Jagest 1901 bodi

Ovla Andras, Tanast,

dam blade dalaš redaktora, Nuorttanaste prenttim bargo oappat. Go son læi oappam vahaš dam bargo, de arvvašgodi son Lunjain, atte prentimbierggasak, erinoamačæt mašina læ ila uce, mi berrep oazžot stuoraba, jos bladde galgga vidanet ja barggo ouddanet. Nubbe čavča (jos mi muittæp riehta), vulgi Lund jottet maddas sardnereisoi ja nuft olli gidda Kristiania, gost son fast Tallaksen væke bokte fidni odđa ja stuorab prenttimmašina, mi manna juolggefamoin, nuftgo maidai æra bierggasid, nuft atte prenttimbarggo algi maunat gap-padebbut ja jottelebbut, nuftgo maidai bladde šaddai storruduvvut mañjel, ja algi olgusboattet guovte gærde manost, nuftgo dalge olgusboatta. Doallid lakko i læm dalle stuores — bagjelaš 300 arvo ænemusat, mutto dalle olgusbottege moadde æra samegiel blade, namalassi „Sami ustea“ Tromsast ja „Sagai muittalægje“ A. Larsen bokte, mañjelgo Sami usteb læi hæittam. (Dat berre mærkæšuvvut, atte „Nuorttanaste“ i læk goassege ječas bajasdoalattam, mutto dat læ miššona mi dam læ dakkam.)

Go Ovla Andras valldegodi æro dam blade balvvalusast loai-

dastam varas miššonbalvvalussi sardnejotten, de bodi

Henrik Olsen Lagesvuonast

dam sæmma fidno doaimatet, ja dam balvvalusast læi son 4 jage arvo, go son valdi æro jottam varas Kristiania, stuorab trykkeriai oappam varas æmbo. Mutto son i læk vajaldattam su vuostamuš bargo. Davja čalla son bittai min bladdai dam dovdos nama vuolde Ovla Hændarak. Su mañestčuo-von šaddai

Ole Andras Olsen Tanast,

gutte maidai læi muttom jage dam balvvalusast. Son valdi æro Lunja jabmem mañjel sæmma gidda 1912. Sæmma jagest loaidasti fast Ovla Andras dam blade balvvalussi, mutto nuftgo dam redaktora ja stivrijægje Son valdi

Alfred Andreas Jessen Tanast

oappaganddan sæmma gæse, ja soai læva barggam daina bladn gidda dam ragjai ja ain læba dam sæmma fidnost. Jagest 1912, go redaktora molsujuvvui farretuvvui „Nuorttanaste“

Skjoldehavni,

gost dat olgusbodi dušše ovta jage, go dat fast farretuvvui juni manost 1914

Fielm'vudni (Korsfjord),

gost bladde dal olgusboatta.

Lunja mañemuš aigest læi „Nuorttanaste“ alggam mannat mañas, ja su gukkalmas buocuvuotta ja uccan navcak dam mañeb aiggai vissa dam dake. Go Ovla Andras loaidasti dam redaktoran februar manost 1912, de æi læm dast æmbo doalieq go 325. Sæmma jage loapast læi juo doalli lokko lassanam vidačuoattai. 1913 loapast legje „Nuorttanastest“ 600 doalle. juni mano 1914 loapast 760 ja december mano loapast sæmma jage 800, mi læ dat alemus lokko mai oktage samebladde læ juksam.

Nuftgo dast oanekažat muittaluvvum de læ dat ucca bladaš „Nuorttanaste“, mi 1898 algi olgusboattet, čadamannam ollo dam 16 jage sisa. Maidai datge suitta su historjast. Ja buokak, gudek læk læmaš dam balvvalusast, læ ožžom juoga muitoi dast. Nuft atte dat ucca bladaš

ja dam barggo læ læmaš stuora buristsivdnadussan goit daidi, gæk dam bargost læmaš. Dam blade vuoddodægje Lund læ bæsam dam agalaš vuoinadussi, gost son navdaša su dagoides šaddo — maidai damge blade bargo oudast. Su mutto ain læ ællemen ja el-lus ain dastmanñel!

Oktibuok læmaš dam 16 jage sisa dam blade balvvalusast čuovvovažat 1.) G. F. Lund oktan su barnines 2) Ferdinandain, (gutte mannavuodast algi dam fidno, mutto heiti go olles olmučen læi šaddam, 3) Ovla Andras, 4) Henrik Olsen, 5) Ole Andreas Olsen ja 6) Alfred Andreas Jensen.

Nuftgo dat dast namatuvvum de læ Nuorttanaste burest oudastmannam dai manemuš jagid ja min doaivvo læ, atte jos nuft ain manna, de læ min bladde farga juksam 1000 doalle dam jage loppi. Barggop mi buokak dam ala viššalvuodain, de dat galgga likkostuvvat.

Nuft læ „Nuorttanaste“ odne alggam su 17ad jakkegærdest. Boatte aige læ čikkujuvvum min oudast, mutto mi alggep min barggomek daina nana okoinatte.

Jesus Kristus læ ikte ja odne oktadaga, ja gid da agalaš aiggai. (Hebr. 13.8).

De burest dæivadæmest rakis ustebak dam oddajagest!

Dassači læ Hærra min væketam. (1 Samuel 7,12).

Brævak.

Dærvuodak Nordlandast.

Saddim dam ucca samegiel bladaš „Nuorttanaste“ bokte moad de sane fulkidi ja oappasidi.

Dat maid mon vuostačedin datom muittalet dudnji læ, atte Ibmel læmaš buorre juokkelakkai.

Juovlak læk vassam ja boares jakke ja oddajakke 1915 boatam. Ibmel læmaš buorre boares jagest ja aiggo læt dat sæmma oddajagest ja agalaš aiggai su sanes mielde. Gitos sudnji!

(Hebr. 13, 8.)

Mon læm dal dabe

Laksefjordast Senjenest.

Dabe læk ollo Samek, gæk læk garvvodam dačabiktasi sisa. Ānaš oasse hallek same sçegotuvvum darogielain sin sidainæsek.

Mon dollim čoaggemid juovlai ja oddajage dabe Samid lutte bagjen varest. Dat læ buristsivdneduvvum oaidnet, atte dabe læk soames Ibmel manak, sikke Sami ja Dačai gaskast. Gieskad læ soabmasak dabege bajasčuožželam suddo nakkar siste. Si læk likkolažak sin bæstesek siste, maggar arbmo Ibmest! Ibmel buristsivdnedekus din ja gitos ovtast orromest ja usteblašvuoda oudast mu vuostai.

Ællet dærvam mu fulkidam ja oappasidam Samdædnamest ja maidai æra sajest!

Jesus boatta farga! Lækgo don garves? Johs. alm. 22, 12.

Vieljalažat

Aslak Andersen.

Guovddagæinost.

Mon saddim moadde sane Nuorttanastai ja muittalam man manga lakai barak naittalik. Ānaš baraid naitta alkohola, mi læ biro asatus; mutto dat gavdnu muttom gi i ane vine. Juobe algostge go dalost vuogja, dat manna rafhin ige muosetutte ovtage olbm. — Vuoi daggar bara, mi daggavide go baikest vuogja, de algget miel čuovvot nuft huikkit ja biškot ja čuorvvot bærgalaga, ja ravggodek hergid Daggar bara mielde fertte læt nævre fabmo. Si fallek vine, ja jos muttom gavdnu, gi i juga, de dat šadda daggavide vaše vuollai. Dat læ hui beastot dat jos vine i maiste, de šadda vašotuvvut. I oktage galga læt nuft jalla, go nubbe vine i juga, de algget dam vašotet j. n. v.

Vinejukkam ja suolvuotta læ ain sæmma mærest go ouddalge dam min suokanest. Ja uccan jottek sardneolbmak, ja ige læt vela bappage alo nuftgo galgaši. — Bæna adnuši, baimani ællo biedgana, gumpek borrek ja hagjijik min. Bappa fidna aido soames have iskamen min, dego baiman

su væitales ælos; mutto læ juo gumppe ožžom halddas, ja i læk šat buorre gagjut. Ja Guovddagæidno læ dego stuora bælddo, dego giedde, mast i læk oktage, gutte daina bargga, ja daina lagin mi šaddap goldnat ja daktat ja billašuvvat buok, jos i boade oktage, gutte daid rakada nuft, atte almalaš ačče dokkita bigjat su latosis.

K. Guovddagæinost.

Gadašvuotta.

Gadašvuodast i læk mikkege avkid ige mikkege buristsivdnadusaid. Go olmuš vahaš jurdašifči dam aše harrai, de in mon jakaši atte olbmuk lifči nu hirtmos gattaš go læ dam aige, ja nuft dat læmaš boares aigestge dam sæmma. Mon læm oaidnam ollo gadaš olbmuid, mak æi udnu maidege guoibmasæsik. Dat orru læme mu mielast hirtmos stuora hæppad. Dat læ okta stuora suddo gadaštet — erinoamačet go dat gavdnu kristalažaid lutte. Mon ravvim din rakis vieljak ja oabbak, allet šat barga dam; dastgo dat læ suddo, vai juo diedak. Ikgo læk vel ješ dam fuomašam, mu usteb? Ale šat æmbo daga dam mu ustebam!

Nuftgo lavijek mangas dakkat, maid mon diedam, atte go su guoibme lave maidege dakkat, mi fal læ vahaš tinstussan, de fallijek ærak dasa dam sæmma barggoi, vai sudnji lifči dat tinstus amas su guoibme dam tinit; dat manna su guoimes oudi bære gadašvuodain, ja i dat læk mikkege čabba dagoid dust rakis ustebam, dast i læk dudnji mikkege avkid ige buristsivdnadusaid. Don dagak ovtast stuora suddo ja vela bavčagat tak du guoinad obbarak sagga bære du verrodagod ja gadašvuodad diti. Dat i læk riektat dust go don galgak læt nuft du sidaguiminad.

De dal galgak fuomašet dam fastes dabe, maid don læk dam ragjai dakkam. Ale šat æmbo dast manñel dam barga, muite dam!

Hæitam dam have čallemest ollo dærvuodak buok blade lokkedi gukken ja lakka.

J. A.

Dinggu Nuorttanaste 1915



Dal aigom mon diedetet čađa min ovtá samegiel blađe buok fulkidi ja oappasidi, atte mu rakis boadnja

Jakob Jakobsen

ja mu rakis bardne

Peder

(min rakis ačče ja min rakis viellja) bođiga erit merri dam 5ad december 1914 Sværholtast [Spiertast]. Gal dat læi fossad migjidi, gæk bacimek oarbesen. Gal migjidi æi læm ilolaš juovlak; mutto Hærra Jesus læ ješ migjidi dam oaidnam. Mutto de fast jedđep mi ječamek, go mi æp læk oktan riegadam, de æp heive oktan jabmetge.

Stuorruvuonast, 29 december 1914.

Akka ja ædne:

Marit Jakobsen (r. Persen.)

Manak, vieljak ja oabbak:

Elen K. Andersen (r. Jakobsen),

Anders Jakobsen,

Marit B. Jakobsen,

Jakob Jakobsen Jr.

Mailme-soatte.

Soatte læ dam aige bæivalaš sagastallam, nuftgo olbmuid aidno gacaldak læ: Goas dat issoras soatte galgga nokkat; mutto dasa i sate oktage vastadusa addet. Soatte læ dal juo hærjedæmen guđad mano, mutto ain orru dego æska lifči alggam. Ja buok dingak orruk čajetæmen, atte dat soatte satta burist bistet golbma jage nuft engelas olbmak læk arvvalain; dastgo ain gavdnu ruta ja olmuš mi læ dat buok darbašlemus soađe aige. Vaiko olmušgaččam læ læmas bagjelmæralaš stuores, muttom miljon soaldata læ dakkujuvvum dokkimættosen, mutto dat i oru maksemen maidede nuft atte soatte damditi galgaši nokkat, dastgo olmuš joavkko læ stuores, mæst valddek. Jos rekenastujuvvu atte 10 procenta albmugest satta čallujuvvut soaldata — ja i dat læk alaget rekenastujuvvum ovtá soađest jamem daihe ællem. — Serbia ja Bulgaria bijaiga 12 procenta Balkansoađe vuolde — go dušše daina soattefamoin Europast gavdnujek 36 miljon soaldatak. Olmuš gal gavdnu soattat

muttom jage. Ja obmudak daihe ruta maidai i vailo daihe suorgat. Tuisklanda læ bigjam 10 milliarder bævd-dai, Frankrika 13, Englanda sæmma mađe, nuft atte ruda dahost maidai satta soatte bistet gukkes aigid.

I læk mikkege hettetussan golma jagaš soattai, inaid engelas olbmak arvvalik. Nubbe ječa ašše læ, atte i buokain læk lika ollo čævcenvuotta Englandast, Frankrikast, Ruošædnamest, Serbiast ja Belgiast læ hæle stuorab olmušlokkó go Tuisklandast ja Østerrikast, ja dasa vela, atte dain oudeb namatuvvum soattefamoin læ bæssamlake hammanidi ja nuft sattet fievredeet sikke ællamušgalvo ja soatte darbašvuodađid æra mailme osin, dam sagjai go Tuisklanda ja Østerrika fertteba adnet sudno ječasga obmudaga ja hakat ješ buok darbašvuodađid sidamarkanest. Dat læ stuora buorre sigjidi. Dat muittaluvvu, atte Tuiskalazažain farga vaillo saltpeter kruvtaidi, væikke patronskoadđasidi ja nikkell kanonaidi. Ja arrad daihe mañqed šad-da Tuisklanda nælggoduvvut olgus. Dat læ arvvedæmest, atte dak allierte daggar dilalašvuodađid vuolde ferttijek læk Tuisklanda buorebužžak ja ferttijek vuoitteet mañšašasi jos fal læ savre olgusdoallat. Mutto buoremus læ atte buok manna nuft jottelet go vejolaš. Mađe jottelebbot vuoitto manna, dađe stuorab šad-da oasse.

Mutto moft ain manaš de læ visses, atte maidai 1915 šad-da okta soađejakke, ja vela akkedebbo mærest go 1914.

* * *

Mañemuš soatte-oddasak.

Rumænien

aiggo maidai særvvat dam oktasaš soattai februar manost.

Bulgarien

i daide dadde særvvat ollaset soattai nuftgo ballujuvvui. Mutto gal son muddoi datto læt oasalaš.

Soatte manna muddoi nuftgo ouddal. Davalaš daivadaebme nuftgo ouddal. Vuoitto jorra duom dam bæilai.

Minalikkotesvuotta læ bæivalaš saka gullat. Sikke rafhalaš ja rafhetes ædnam skipak šaddek gillat soađe garrodusa diti.

Manga olmuš hæga duššek dušše minai gæčeld.

Hirbmos ædnamdoargastus

læmas gieskad Italiast. 15000 olbmua læ sorbmašuvvam.

Mañemuš telegrammak muittalek atte arvo mielde 20,000 olbmua læ havvadattujuvvum.

„Bergensfjord“

— daro—amerika linja dampa — læ fast šaddam giddavalddujuvvut, go mieldes fievrudi tuiskalazažolgoalažaid, mak mieldejotte værropassaiguim.

I4 tuiskalazaža valdde engelas olbmak. Nuftgo mi muittet, de orostat-tujuvvui dat sæmma dampa maidai čakčad engelas soatteskipain. Maidai dallege valdde tuiskalazažaid, mak jotte værropassaiguim.

Jaffok Davve-Norgi.

Amerikalinja skipa »Trondhjemsfjord« galgga su vuostas tuvrastes Amerikast orostat Troandemest gurrit j ffoid, maina stuora oasse galgga Davve-Norgi:

Jaffo læ divrum sagga dam maneb aiggai.

Salledbivddo

læ dam čavča læmas erinoamaš buorre Vesteraalast. Dal fast læ alggam buorre bivddo Eidsfjordast.

Altavuonast læ stenggin ollo smavva salledid, maidi læ buorre jotto hermetikfabrikaidi.

100 sækka potetosid

læ Lebesby gieldda ožžom skænkan Hedemarkenest. Dak galggek juogaduvvut darbašegjidi.

Ruošanjuorjo

læ alggam ječas čajetet duobe dabe. Damditi vissa beggek Sameædnamest hæjos bivddosagak.

Dat gannata bivddet daid; dastgo buoidest læ buorre hadde. Nakin gal daidda šad-dat hæjos hadde

Fuomaš.

Juokkehaš gutte dinggu »Nuorttanaste« oddajage rajest ožžo min hærvatuvvum juovllanummar.

„Juovllanaste“

mielde sæmma mavso oudast. Dinggu dal blađe oddajage algost, dal dat heive vuokkasemus — ja mavse sæmmast.

»Nuorttanaste« čalle, prenttejaegje ja olgusadde læ Ole Andersen, Korsfjord.